

[BD%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%97.pdf#page=153](#) (дата звернення: 07.11.2021)

2. Жуков В.В. Особливості сучасних методів оцінки інвестиційних проєктів. *Перспективні напрями та сучасні тенденції сталого розвитку економіки країни*: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 13-14 жовт. 2017 р. Одеса: Центр економічних досліджень та розвитку, 2017. С. 45-48.

3. Питель С.В. Методи економічної оцінки інвестицій: переваги і недоліки. *Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 30 червня 2017 р., м. Тернопіль, 2017. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/21932/1/48-50.pdf> (дата звернення: 07.11.2021)

УДК 336.63

Гречана Д.В.

«Фінансовий менеджмент і контролінг», 5 курс

Науковий керівник: Свідерська І.М.,

к.е.н., доцент кафедри

корпоративних фінансів і контролінгу

ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ВПЛИВ ФІНАНСОВИХ КОНГЛОМЕРАТИВ НА ВІТЧИЗНЯНИЙ РИНОК БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ

Наявність організованого фінансового ринку – це одна з ключових умов створення та функціонування стабільно зростаючої економіки. Економічні процеси, що виникають під час функціонування фінансового ринку характеризуються посиленням фінансової інтеграції та виникненням нового виду фінансових посередників – фінансових конгломератів.

Зниження чи ліквідація деяких регулюючих бар'єрів у процесі розвитку фінансових ринків суттєво полегшило для банків можливість входу в нові сектори

бізнесу. Серед основних причин, чому саме банки стали лідерами фінансової конвергенції, можна виділити наступні:

- 1) особлива історично сформована роль банків як посередника у фінансових операціях.
- 2) зниження традиційної посередницької функції банків, що стало можливим для заміни прямого банківського запозичення іншими джерелами фінансування. Наприклад, фінансові корпорації з високим інвестиційним рейтингом віддають перевагу випуску облігацій та інших цінних паперів для залучення капіталу.
- 3) створення дочірніх структур банку, які надають різні фінансові послуги, наприклад, споживчий кредит, страхові та консультаційні послуги тощо.

Розвиток фінансової конвергенції призвів до появи інших лідерів та учасників цього процесу на вітчизняному фінансовому ринку: страхових компаній; інвестиційних банків; пенсійних, інвестиційних, взаємних, хеджевих, венчурних фондів та інших організацій фінансової сфери. В результаті цього перелічені компанії почали отримувати вигоду у вигляді додаткового каналу розповсюдження власних продуктів. Зрештою об'єднання фінансових інститутів спричинило формування таких інституційно-організаційних форм фінансової конвергенції, як фінансові конгломерати, які стали виступати як головні гравці на фінансовому ринку.

Дозвіл на проведення M&A фінансових ринків та банківського сектору й став початковою точкою розвитку фінансових конгломератів. Ключовими вітчизняними представниками на ринку банківських послуг є Societe Generale, ING, Credit Agricole, Intesa Sanpaolo, RZB, UNIQA, SEB, Citigroup і BNP Paribas – під контролем яких перебувають 10 вітчизняних банківських установ. Щодо страхового ринку, то виділити можна наступні: Allianz, AIG, BNP Paribas, AXA, GRAWE, Generali, ING, RZBUNIQA, SEB і Petr Kellner (PPF) [3].

Іноземні фінансові групи з США та Європи володіють в Україні такими банками: Райффайзен банк Аваль, Укрсиббанк, Правекс банк, Сітібанк Україна тощо. Міжнародні фінансові конгломерати володіють не тільки великими банками України, а й середніми та малими. Також варто зауважити, що частка капіталу міжнародних фінансових конгломератів у банківських установах, які не належать до тих, що на 100 % контролюються міжнародними фінансовими конгломератами, значно перевищує 50 % і становить 84-100 %[1].

Проникнення капіталу, скасування регулюючих обмежень на перелив фінансових активів між різними підсистемами фінансів та високий рівень конкуренції – ось ті причини, що призвели до консолідації активів та створення глобальних фінансових груп. Величезна концентрація капіталу дозволила безперешкодно проводити експансію на будь-які ринки. Надлишок вільних коштів міг бути легко переміщений усередині групи, забезпечуючи тим самим ефективний перерозподіл коштів, дозволяючи не допустити марного простоя коштів. В умовах буму ринків, що розвиваються, фінансові конгломерати змогли зайняти лідируючі позиції, практично повністю відтіснивши конкурентів. Однак така система не позбавлена недоліків. Вплив міжнародних фінансових конгломератів на банківський ринок України має позитивні й негативні сторони, що наведені в Таблиці 1[3].

Таблиця 1

Вплив міжнародних конгломератів на банківський ринок України

Плюси	Мінуси
сприяння залученню іноземних інвестицій;	неконтрольований відплив капіталу;
запровадження сучасних технологій;	виникнення додаткових ризиків;
складання консолідованої фінансової звітності;	негативний вплив на фінансову глобалізацію.
розширення бази соціально-економічного розвитку.	

Окрім цього зауважимо, що серед слабких сторін функціонування конгломератів в Україні можна виділити: низький рівень освіченості працівників та фінансової грамотності населення – потенційних клієнтів; недостатня популярність інтегрованих фінансових продуктів та послуг; низька купівельна спроможність населення. До сильних сторін: розвинена збутова мережа великих банків; наявний досвід іноземних компаній щодо технології для продажу інтегрованих фінансових продуктів; нереалізований потенціал сектора небанківських послуг.

Отже, активна діяльність міжнародних фінансових конгломератів, що існують на фінансовому ринку України призводить до формування суттєвої залежності функціонування фінансового сектору в цілому та банківського сектору зокрема від результатів їх діяльності. Вплив міжнародних фінансових конгломератів на страховий ринок України є менш критичним з погляду на його значно менший обсяг і більшу кількість учасників порівняно з банківським ринком.

Світові тенденції та світовий досвід розвитку та розповсюдження фінансових конгломератів вимагають подальшого розвитку законодавчої нормативної бази з цих питань, а також розробки такої економічної політики, яка б сприяла подальшій диверсифікації діяльності фінансових інститутів.

Список використаних джерел:

- 1) Варцаба В.І., «Оцінка діяльності інтегрованих фінансових посередників» /Економіка. Фінанси. Право/ ISSN 2409-1944 – 2019.
- 2) Кремень В.М., Бочкарьова Т.О. Діяльність фінансових конгломератів та їх вплив на стійкість фінансового сектору України / Економіка й суспільство. – 2017.
- 3) Школьник І.О. Вплив міжнародних фінансових конгломератів на розвиток фінансового ринку України/ І.О. Школьник В.М. Кремень //Фінанси України. – 2009. – №9. – С.34-42.